

STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

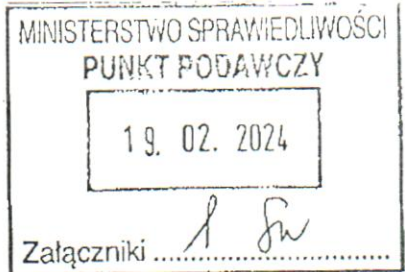
UL. A. GAJKOWICZA 5/85, 03-562 WARSZAWA

REGON : 369501740

NIP : 5242852956

E-MAIL : biuro.spipg@wp.pl

Warszawa, dn. 19.02.2024 r.

Szanowny Pan
Dr hab. Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Przedmiot petycji – zmiany w prawie w postaci nowelizacji ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego poprzez uchylenie art. 1 ust. 2, wyłączającego z zakresu stosowania ustawy tłumaczy polskiego języka migowego oraz przyznanie im statusu tłumaczy przysięgłych.

PETYCJA

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach zwracamy się z uprzejmą prośbą w interesie publicznym z petycją o podjęcie inicjatywy ustawodawczej ws. nowelizacji ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Uzasadnienie

W imieniu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych, zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o uregulowanie w polskim prawodawstwie statusu tłumacza polskiego języka migowego, jest to bardzo ważna forma pomocy i wsparcia osób głuchych, obecnie tłumacze polskiego języka migowego pełnią funkcję tłumaczy biegłych, w trybie pilnym należy określić zasady i kryteria certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego przepisów ustawy nie stosuje się do tłumaczy języka migowego oraz innych systemów komunikacji niebędących językami naturalnymi. Z użycia spójnika "oraz" wynika, że ustawodawca uznał, że język migowy nie jest językiem naturalnym. Jest to twierdzenie kontrowersyjne, gdyż wśród sposobów komunikacji osób głuchych ze słyszącymi można znaleźć zarówno systemy naturalne, jak i sztuczne.

Polski Język Migowy jest obecnie uznawany za język w pełni naturalny, a od języków fonicznych różni go tylko natura fizyczna tekstu, który jest wizualno-przestrzenny, a nie wokalnie-audytywny. Inną naturę ma system językowo-migowy, zwany potocznie językiem migowym. Ten system komunikacji został stworzony przez osoby słyszące i stanowi odzwierciedlenie fonicznego języka polskiego w formie wizualnej. Język Migowy nie jest więc językiem, jakim głusi porozumiewają się między sobą, lecz językiem sztucznym, stworzonym przez osoby słyszące w celu porozumiewania się z osobami głuchymi. Osoby Głuche mają swój język czyli Polski Język Migowy i takim na co dzień się porozumiewają od pokoleń, ten język migowy także ewoluuje tak jak języki foniczne.

RPW/72911/2024 P
Data: 2024-02-19

Najważniejsze jest to aby ta certyfikacja była przeprowadzana na poziomie równoznacznym tak jak w przypadku innych języków obcych. Egzamin państwowy w kontekście tłumaczy polskiego języka migowego powinien być nadzorowany, certyfikowany i przeprowadzany przez Ministerstwo Sprawiedliwości zaś podmiotami uprawnionymi do zasiadania w komisji egzaminacyjnej mającej uprawnienia i kompetencje do weryfikacji oraz certyfikacji kandydatów na tłumaczy polskiego języka migowego byłyby organizacje pozarządowe zrzeszające osoby głuche oraz oddelegowane przez nich osoby głuche – posiadające wiedzę i doświadczenie w zakresie polskiego języka migowego i kultury głuchych. Pilne jest stworzenie państwowego systemu certyfikacji tłumaczy języka migowego.

Obecne przepisy wyłączające z zakresu stosowania ustawy tłumaczy polskiego języka migowego są negacją Konstytucji RP oraz Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych, są krzywdzące i dyskryminujące osoby głuche w szczególności tłumaczy polskiego języka migowego gdyż pozbawia się im prawnego statusu tłumacza polskiego języka migowego jako tłumacza przysięgłego.

W ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego zauważa się brak statusu tłumacza polskiego języka migowego, wyjątek stanowi ustawa o języku migowym i innych środkach komunikowania się, w której jej definicja jest formalnie stosowana.

Dzięki uregulowanemu statusu nadającego im oficjalnej rangi tłumaczy przysięgłych będą oni pełnoprawnymi podmiotami świadczącymi usługi tłumaczeniowe na rzecz głuchych, będą mieli oni należne swoje miejsce w gronie tłumaczy przysięgłych. Należy przy tym dokonać kompleksowej modyfikacji regulacji prawnych dotyczących tłumaczy przysięgłych.

W chwili obecnej uznawane są tylko i wyłącznie certyfikaty Polskiego Związku Głuchych, co jest zaprzeczeniem zasad pluralizmu i konstytucyjnej zasady równości, jak wiemy inne organizacje pozarządowe które także prowadzą kursy i szkolenia z zakresu języka migowego mają prawo czuć się dyskryminowane i marginalizowane gdyż ich certyfikaty nie są uznawane przez Ministerstwo Sprawiedliwości, więc zasadne i prawidłowe jest zunifikowanie systemu certyfikacji tłumaczy polskiego języka migowego przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Szacuje się, że liczba osób głuchych w Polsce sięga około 500 tys., a 900 tys. Polaków ma poważny uszczerbek słuchu, to dość liczna populacja, dla której status tłumacza polskiego języka migowego powinien być uregulowany w polskim prawodawstwie w szczególności poprzez nadanie w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego tj. statusu tłumacza przysięgłego polskiego języka migowego.

Niezależnie od powyższego, należy uznać, że nie ma przeszkód prawnych, by tłumacze polskiego języka migowego (PJM) mogli uzyskiwać status tłumacza przysięgłego, a w jego ramach uprawnienia do wykonywania określonych czynności (węższych zakresowo niż tłumacze języków naturalnych) możliwych do wykonywania ze względu na specyfikę języka migowego.

Reasumując, uprzejmie prosimy o uregulowanie statusu tłumaczy polskiego języka migowego w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, poprzez podjęcie prac legislacyjnych nad ww. projektem ustawy w celu wypracowania w sposób kompleksowy regulacji prawnych zmierzających do zmiany statusu tłumaczy polskiego języka migowego na status tłumaczy przysięgłych polskiego języka migowego.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektodawca oświadcza, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję, prosimy o zastrzeżenie naszych podpisów.

Prosimy o pozytywne rozpatrzenie nin. petycji.

Załączniki:

- projekt ustawy z dnia 2024 r. o zmianie ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego

PROJEKT

USTAWA

z dnia 2024 r.

o zmianie ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego

Art. 1. W ustawie z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 1 ust. 2;

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.